

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME PROGRAMI SORUNU

Musa ÇİFCİ*

ÖZET

Bu çalışmada, Yüksek Öğretim Kurulu tarafından hazırlanan 1998 ve 2005 Türkçe öğretmenliği lisans öğretim programları incelenmektedir. Programların içerik özellikleri Türk dili alan derslerinin ekseninde değerlendirilmekte; her iki program, alan ve alan eğitimi dersleri bakımından karşılaştırılmaktadır. Özellikle alan dersleri içerisinde önemli yeri olması gereken Türk dili temel alan derslerinin son programda azaltılması eleştirilmektedir. Türkçe öğretmeni adaylarının alan hâkimiyetini kaybetmeleri; Türk dili alanına hâkim olamayan bir öğretmenin Türkçe öğretimine katkı sağlayamayacağı vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretmeni, program, alan dersleri, alan eğitimi.

THE QUESTION OF PRIMARY TURKISH TEACHER EDUCATION CURRICULUM

ABSTRACT

This study examines the previous and current versions of primary Turkish teacher education curriculum. Firstly, various features of the curriculum content are evaluated. Secondly, both versions of the curriculum are compared and contrasted according to the presented subject-specific courses and pedagogical subject-specific courses to see the similarities and differences between them. It is found out that the new version of the curriculum includes a limited number of subject specific courses. This situation can be criticised as a deficiency. As a result, this paper points out that a person who has not got the necessary knowledge and expertise of Turkish language cannot provide any contribution to teaching of Turkish.

Keywords: Teaching Turkish, primary Turkish pedagogical subject-specific courses.

Eğitim dünyamızdaki tartışmaların eksenini oluşturan temel konuların başında öğretmen eğitimi gelmektedir. Bu durum ise son derece doğaldır. Çünkü her alanda hangi araç gereçler kullanırsa kullanılsın, hedefler ne olursa olsun hiçbirisi amaca ulaşmada insan unsuru kadar önemli değildir. Bu nedenle, öğretmen eğitimi konusunun sıkça tartışılması sorunun önemini azaltıcı, sorunu küçümsetici etkiye yol açmamalı; sorunun algılanmasında zafiyete düşürmemelidir.

Öğretmenin genel nitelikleri tartışmaya her zaman açıktır. “Nasıl bir öğretmen ?” sorusu Acem seccadesi gibi bir zemin oluşturduğundan pek çok eğitimci bu soruya kendi bulunduğu noktadan cevap aramakta, bir öğretmen profili oluşturma çabası içerisine girmektedir. Genel anlamda bir öğretmenin nasıl olması gerektiği, sadece eğitimcilerin değil, politikacıların, ideologların ve sosyal sorumluluğu yüksek aydınların da merak duydukları bir konudur. Her kesim, gelecek kuşaklara hâkim olabilmek, kendi zihnindekileri yeni nesillerde çoğalmış olarak görmek amacıyla öğretmenin yetişme tasarrufuna etki etmek istemektedir. Bu istekler ve bu tür müdahaleler, her devrin sosyal ve siyasal karakteristiklerine göre var olmaya devam edecektir.

---

* Doç. Dr., Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, elmek: musaciftci@yahoo.com

Burada üzerinde daha çok durulacak olan bir öğretmenin genel nitelikleri, taşıması gereken genel değerler manzumesi değildir; sadece Türkçe öğretmenin alan ve alan eğitimi açısından sahip olması gereken teknik donanımdır. Türkçe öğretmenin yetiştirilme tarihçesi üzerinde de durulmayacak, modern anlamda Türkçe öğretmenin yetiştirilmeye başlandığı 1989'dan günümüze kadar ortaya çıkan sorunlar üzerinde ana hatlarıyla durulacaktır.

İlk Türkçe Öğretmenliği lisans programı 1989'da Gazi Üniversitesi bünyesinde açıldı; bu programa kısa bir süre sonra başka üniversitelerde de yer vermeye başlandı. Kısmen yaygınlaştıktan sonra Eğitim Fakültelerinin bünyesinde Türkçe Eğitimi adıyla bölüm hüviyetini kazandı (1997).¹ 1998'e kadar her program/bölüm kendi öğretim programını hazırladı. Bu programların hazırlanmasında hemen bütün üniversitelerde (Gazi Üniversitesi hariç) bölümde görevli öğretim elemanlarının alanları göz önünde bulunduruldu. Söz gelimi, Yeni Türk Edebiyatı alanında yeteri kadar öğretim elemanı varsa, özellikle bölüm başkanı da bu alanda çalışıyor ise ister istemez Türkçe lisans programı Yeni Türk Edebiyatı ağırlıklı oldu. Alan eğitimi dersleri istenilen düzeyde programdaki yerini alamadı; pek çoğunda programa konmuş olsa bile dersleri alan öğretim elemanları yürüttüler.

Yüksek Öğretim Kurulu 1998'de Eğitim Fakültelerinin programlarında birliği sağlamak, öğretmen yetiştirmede modern eğitim yaklaşımlarını uygulamak; kısaca, derleyip toparlayarak daha çağdaş bir hâle getirmek amacıyla yabancı uzmanların danışmanlık yaptıkları, Dünya Bankası destekli bir projeye Eğitim Fakültelerinin programlarını yeniden düzenledi. Bu düzenlemede Türkçeye gereken akademik destek verilmedi: Yetişmiş Türkçe eğitimi akademisyenleri olduğu hâlde Türkçe eğitimi programı mevcut bölümlerin programlarından muhtemelen kes-yapıştır usulüyle hazırlanmaya çalışıldı. Ayrıca çok fazla teknik ve teorik bağlantısı bulunmayan Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği birbirinin yan alanı olarak kabul edildi.

1998 Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Programı²

1. Yarıyıl				2. Yarıyıl			
Osmanlı Türkçesi I	2	0	2	Türk Dilbilgisi II: Şekil Bilgisi	2	0	2
Türk Dilbilgisi I: Ses Bilgisi	2	0	2	Osmanlı Türkçesi II	2	0	2
Edebiyat Bilgi ve Teorileri	3	0	3	Uygarlık Tarihi	2	0	2
Coğrafyaya Giriş	2	0	2	Ülkeler Coğrafyası	3	0	3
Yazılı Anlatım I	2	0	2	Yazılı Anlatım II	2	0	2
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3	Yabancı Dil II	3	0	3
Atatürk İlke ve İnkılâp Tarihi I	2	0	2	Atatürk İlke ve İnkılâp Tarihi II	2	0	2
Yabancı Dil I	3	0	3	Okul Deneyimi I	1	4	3
Kredi	19			Kredi	19		

¹ O tarihte Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Rektörü olan Prof. Dr. Abdurrahman Güzel'in Türkçe Öğretmenliği programının bağımsız bölüm olması için harcadığı çabayı Türkçe adına şükranla belirtmek gerekir.

² Yüksel Kavak, Ayhan Aydın, Sadegül Akbaba Altun, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007) (Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi, Yükseköğretim Kurulu Yayını 2007-5, Ankara 2007, s. 183.

3. Yarıyıl			4. Yarıyıl				
Türk Dilbilgisi III: Kelime Bilgisi	2	0	2	Türk Dilbilgisi IV: Cümle Bilgisi	2	0	2
Eski Türk Edebiyatı I				Eski Türk Edebiyatı II	2	0	2
Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2	Yeni Türk Edebiyatı II	2	0	2
Sözlü Anlatım	2	0	2	Anlama Teknikleri: Okuma ve Dinleme	2	0	2
Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği	3	0	3	Dil ve Kültür	2	0	2
Türk Tarihi ve Kültürü I				Türk Tarihi ve Kültürü II	2	0	2
Bilgisayar	2	2	3	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	3	2	4
Gelişim ve Öğrenme	3	0	3	Seçmeli I	2	0	2
Kredi			19	Kredi			18

5. Yarıyıl			6. Yarıyıl				
Eski Türkçe ve Metin İnc.	2	0	2	Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri	2	0	2
Konuşma ve Yazma Eğt.	2	2	3	Çağdaş Türk Edebiyatı	3	0	3
Metin Bilgisi	2	0	2	Çocuk Edebiyatı	3	0	3
Yeni Türk Edebiyatı III	2	0	2	Sosyal Bilimler Öğretimi	2	2	3
Türk Halk Edebiyatı	3	0	3	Sınıf Yönetimi	2	2	3
Vatandaşlık Bilgisi	3	0	3	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3
Öğretim Tekn. Ve Materyal Geliştirme	2	2	3	Seçmeli II	2	0	2
18				19			

7. Yarıyıl			8. Yarıyıl				
Yaşayan Türk Lehçeleri	2	0	2	Türkiye Türkçesi	2	0	2
Tiyatro ve Canlandırma	2	2	3	Rehberlik	3	0	3
Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi	2	2	3	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3	Seçmeli IV	2	0	2
Okul Deneyimi II	1	4	3	Seçmeli V	2	0	2
Seçmeli III	2	0	2				
16				14			
TOPLAM KREDİ						142	

Yukarıda görüleceği gibi, 1998 Programına alan, alan eğitimi ve eğitim derslerinin yanı sıra yan alan (Sosyal Bilgiler) derslerinin de sıkıştırılması, özellikle alan ve alan eğitimi derslerinin içerik ve kredi itibarıyla daralmasına yol açmıştır. (Güzel, 2005: 305; Cemiloğlu, 2005: 368) Söz gelimi, temel alan eğitimi derslerinden olan Konuşma ve Yazma Eğitimi ile Okuma ve Dinleme Eğitimi derslerinin aynı ders saatleriyle sınırlandırılması son derece yetersiz bir alan eğitime neden olmuştur (Cemiloğlu, 2005: 368): Bir yarıyıldaki yaklaşık 28 saat ders yapılmaktadır. Bunun 2

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 6/1 Winter 2011

saati ara sınava ayrılacak, kalan 26 saatin 13 saati okumaya 13 saati de dinlemeye kalacaktır. Buna göre, emekli oluncaya kadar öğrencilerine okuma eğitimi verecek olan bir Türkçe öğretmeni, lisans öğreniminde toplam 13 saatlik okuma eğitimi almış olacaktır. 13 saatlik okuma eğitimi almış bir öğretmenin okuma dersini profesyonel anlamda yürütebilmesi mümkün değildir. Bu durumu herhangi bir bilimsel gerekçeye dayandırmanın imkânı bulunmamaktadır.

Alan derslerinin program içerisindeki ağırlığı da istenen düzeyin çok uzağındadır; özellikle, Osmanlı Türkçesi dersinin kredisi oldukça yetersizdir. İki saatlik bir derste birinci yarıyıl sadece çok temel kurallar öğrenilebilir; diğer temel yazım ve okuma kurallarının kâmilan verilmesi (Arapça ve Farsça kelimelerin yazılışı gibi) kalan yarıyıldaki mümkün görünmüyor; verilmesi teorik olarak mümkün olsa bile bu ders de bir süreç gerektirmektedir. Zaman içerisinde tekrarlarla pekiştirme sağlanmalıdır. Öğrenci, Orta Türkçe, Eski Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı gibi dersleri Osmanlı Türkçesinin yardımıyla izleyebilecektir. Burada yapılan hata, pek çok alan dersini de işlevsiz kılmaktadır.

Özbyay'ın 1998 Programını eleştiren şu tespitleri, programın ne kadar vahim hatalarla kurgulandığını ortaya koymaktadır: *“Yukarıdaki grafiğe bakıldığı zaman Türkçe Öğretmenliğine yönelik derslerin çok az olduğu görülmektedir. Mevcut alan dersleri ise fen-edebiyat fakültesi derslerinin özet bilgi aktarımı şekline dönüştürülmüştür. Hatta öyle ki, alan bilgisi dağılımı bile bir “alan programcısının” elinden geçmemiş, sadece “dağılım” yapılmıştır. Örneğin, eski programlarda “kompozisyon” iki yarıyılılık bir ders iken, bu programda yedi yarı yılda aynı bilgileri değişik isimler altında tekrarlamışlardır.*

Bilindiği gibi eğitim fakültelerinde “nitelikli öğretmen” yetiştirebilmek için genel olarak ders dağılımında dikkat edilecek oran, %70 alan bilgisi ve alan eğitimi, % 30 pedagojik formasyonu ve genel kültür olması gerekirken, maalesef bu duruma bu duruma hiç dikkat edilememiştir... YÖK’ün, “Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması” ile ilgili projesinde yer alan programla Türkçe eğitiminde başarıyı yakalayabilmemiz mümkün değildir.” (Özbyay, 2005: 315)

1998 Türkçe Lisans Programının bunlara benzer eksiklik ve aksaklıklarını detaylandırmak mümkündür. Bu tür eksiklikler, pek çok eğitimci ve alan uzmanı akademisyen tarafından görüldüğü için zaman zaman çalıştay ve benzer çalışmalarda dile getirildi. (Çifci, 2005) Şikayetlerin artması ve yüksek sesle dile getirilmesi, Yüksek Öğretim Kurulu’nu eğitim fakülteleri için yeni bir program hazırlamaya ikna etti. 2006-2007 öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere 2005 yılında yeni bir program hazırlandı.

2006 Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Programı³

I. YARIYIL					II. YARIYIL				
	Dersin Adı	T	U	K		Dersin Adı	T	U	K
A	Yazı Yazma Teknikleri	1	2	2	A	Türk Dil Bilgisi II: Şekil Bilgisi	2	0	2
A	Türk Dil Bilgisi I: Ses Bilgisi	2	0	2	A	Edebiyat Bilgi ve Kuramları II	2	0	2
A	Edebiyat Bilgi ve Kuramları I	2	0	2	A	Yazılı Anlatım II	2	0	2
A	Yazılı Anlatım I	2	0	2	A	Sözlü Anlatım II	2	0	2
A	Sözlü Anlatım I	2	0	2	A	Osmanlı Türkçesi II	2	0	2
A	Osmanlı Türkçesi I	2	0	2	GK	Atatürk İlkeleri ve	2	0	2

³ Yüksel Kavak, Ayhan Aydın, Sadegül Akbaba Altun., a.g.e., s.213.

Turkish Studies

						İnkılâp Tarihi II			
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I	2	0	2	GK	Yabancı Dil II	3	0	3
GK	Yabancı Dil I	3	0	3	MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3
MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3					
TOPLAM		19	2	20	TOPLAM		18	0	18

III. YARIYIL					IV. YARIYIL				
	Dersin Adı	T	U	K		Dersin Adı	T	U	K
A	Türk Dil Bilgisi III: Sözcük Bilgisi	2	0	2	A	Türk Dil Bilgisi IV: Cümle Bilgisi	3	0	3
A	Türk Halk Edebiyatı I	2	0	2	A	Türk Halk Edebiyatı II	2	0	2
A	Eski Türk Edebiyatı I	2	0	2	A	Eski Türk Edebiyatı II	2	0	2
A	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2	A	Yeni Türk Edebiyatı II	2	0	2
A	Seçmeli I	3	0	3	A	Genel Dilbilimi	3	0	3
GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2	GK	Bilgisayar II	2	2	3
GK	Bilgisayar I	2	2	3	GK	Etkili İletişim	3	0	3
MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3	MB	Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Tasarımı	2	2	3
TOPLAM		18	2	19	TOPLAM		19	4	21

V. YARIYIL					VI. YARIYIL				
	Dersin Adı	T	U	K		Dersin Adı	T	U	K
A	Anlama Teknikleri I: Okuma Eğitimi	2	2	3	A	Anlatma Teknikleri I: Konuşma Eğitimi	2	2	3
A	Anlama Teknikleri II: Dinleme Eğitimi	2	2	3	A	Anlatma Teknikleri II: Yazma Eğitimi	2	2	3
A	Çocuk Edebiyatı	2	0	2	A	Yabancılarla Türkçe Öğretimi*	2	0	2
A	Dünya Edebiyatı	3	0	3	A	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3
GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2	GK	Türk Eğitim Tarihi*	2	0	2
MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3	GK	Uygarlık Tarihi*	2	0	2
MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2	MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
TOPLAM		14	8	18	TOPLAM		15	6	18

Turkish Studies

VII. YARIYIL					VIII. YARIYIL				
	Dersin Adı	T	U	K		Dersin Adı	T	U	K
A	Tiyatro ve Drama Uygulamaları*	2	2	3	A	Seçmeli II	3	0	3
A	Türkçe Ders Kitabı İncelemeleri	2	0	2	A	Seçmeli III	2	0	2
GK	Seçmeli I	2	0	2	GK	Dil ve Kültür*	2	0	2
MB	Okul Deneyimi	1	4	3	GK	Seçmeli II	2	0	2
MB	Rehberlik	3	0	3	MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2
MB	Özel Eğitim*	2	0	2	MB	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
TOPLAM		12	6	15	TOPLAM		13	6	16

GENEL	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat
TOPLAM	128	34	145	162

A: Alan ve alan eğitimi dersleri **MB:** Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri **GK:** Genel kültür dersleri

Yukarıda yer alan 2005 Türkçe Öğretmenliği lisans programı incelendiğinde ise bir yanlışın başka bir yanlışla düzeltilmeye çalışıldığı görülmektedir: Türkçe programında bulunan Sosyal Bilgilerin yan alan dersleri tasfiye edilirken Türkçe temel alan derslerinin de bir kısmı ortadan kaldırılmıştır.⁴ Önceki programda mevcut olan Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri, Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri, Yaşayan Türk Lehçeleri dersleri kaldırılmıştır. Bu dersler bize Türk dilinin köklerini ve zenginliğini anlatır; bu dersleri görmeyen bir Türkçe öğretmeni adayı, Türk dilinin ne olduğunu, heybetini, görkemini asla bilemez, anlayamaz; öğrettiği dile gerçek anlamda saygı duyabilmesi için onun tarihsel derinliğini kavraması şarttır. Türkçenin ruhu ancak bu dönemlerin bilinmesiyle anlaşılabilir. 2005 Türkçe Eğitimi Programının en önemli hatalarından birini bu oluşturmaktadır.

Osmanlı Türkçesine yeni programda da aynı oranda (iki yarıyılıda ikişer saat) yer verilerek bir yanlışta ısrar edilmiştir. Program kurgulayıcıları, Türkçe öğretmenlerinin Osmanlı Türkçesine ihtiyaç duymayacakları yanlışına düşmüş olabilirler. Türkçenin sadece günümüz Türkiye Türkçesinden ibaret olduğunu zannederek bir dilin tarihsel süreçlerinden bağımsız incelenemeyeceğini görememiş olabilirler. Osmanlı Türkçesinin bir kültür konusu olarak programda temsil edilecek kadar bulunmasının temel nedenlerinden bazıları bunlar olabilir. Ayrıca “Osmanlıca” kavramının bazı zihinlerde Türkçeden farklı bir dil gibi algılandığı düşünülebilir. Ancak bunun bilimsel temele dayanmayan bir anlayış, olduğu açıktır. Bu nedenle, Osmanlı Türkçesini öğretmek, başka bir dili öğretmek veya onu ihya etmek için değil, Türkçeyi daha iyi anlamak için gereklidir. Kaldı ki, Osmanlı'nın dili Türk'ün dilidir. (Develi, 2006: 19) “... yazı dili ile konuşma dili arasında büyük bir farkın bulunması,” *Osmanlıca*” diye adlandırılan yazı dilinin

⁴ “Türkçe bölümünde Türkçe Öğretmenliğine yönelik derslerin çok az olduğu görülmektedir. Mevcut alan dersleri ise Fen-edebiyat fakültesi derslerinin özet bilgi aktarımı şekline dönüştürülmüş halidir. Hatta öyle ki, alan bilgisi dağılımı bile bir “alan programcısı”nın elinden geçmemiş, sadece “dağılım” yapılmıştır. Eğitim fakültelerinde “nitelikli öğretmen” yetiştirebilmek için, genel olarak ders dağılımında dikkat edilecek oran, %70 Alan Bilgisi ve Alan Eğitimi, %30 pedagojik formasyon ve genel kültür olması gerekirken, maalesef bu durum hiç dikkate alınmamıştır.” (Atasoy 2005)

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 6/1 Winter 2011

Türkçe'den başka bir dil olduğu anlamına gelmez. Bu dil ne Arapça'dır, ne Farsça'dır, bu dil Türkçe'dir." (Özkan, 2000:41)

Yeni programda alan eğitimi derslerinde bir iyileşme görülmektedir. Temel beceri alanı derslerinin kredileri artırılmıştır. Anlama Teknikleri ve Anlatma Teknikleri dersleri önceki programda haftalık toplam 6 saat iken yeni programda 16 saate çıkarılmıştır. 1998 Programında olmayan, "Yazı Yazma Teknikleri" dersi konmuştur. Dersin içeriği şöyledir: "*Yazı kavramı, güzel yazma yöntem ve teknikleri, büyük temel harfler, küçük temel harfler, eğik büyük yazı harfleri ve yazılış yönleri, bitişik eğik yazı küçük harfleri ve yazılış yönleri, rakam ve işaretlerin yazılışı, büyük ve küçük temel harflerle bitişik, dik ve eğik el yazısı, dik ve eğik el yazısıyla metinler oluşturma, çeşitli dekoratif, antik vb. yazılar, uygulama çalışmaları, düzgün ve okunaklı yazı uygulamaları.*" Böyle bir dersin varlığı tamamen gereksiz değildir. Ancak, bundan daha önemlisi, öğretmen adaylarının metin oluşturma becerilerinin geliştirilmesine yönelik derslere duyulan ihtiyaçtır. Bu ihtiyacın Yazılı Anlatım I ve Yazılı Anlatım II dersleriyle karşılanacağı düşünülmüşse de son derece yetersiz bir düzenleme yapılmıştır. Tamamen teorik olarak haftada 2 saat yer verilen Yazılı Anlatım derslerinin içerikleri uygulamalarla doldurulmuştur. Bu bir çelişki oluşturmaktadır: "... örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma uygulamaları; bir metnin özetini, planını çıkarma; yazılı uygulamalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme... kuramsal bilgiler, örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma denemeleri... yazma uygulamaları; yazılı uygulamalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme." Bu derslerin oldukça zenginleştirilen içeriklerine uygun kredi ve saatleri olmalıydı. Ayrıca, Yazı Yazma Teknikleri dersinin içeriği, saati ve kredisi artırılan Yazılı anlatım derslerinin içerisine yerleştirilebilirdi.

SONUÇ

Çağdaş Türkçe öğretmeni yetiştirmek için hazırlanan 2005 Türkçe Eğitimi Programının alan ve alan eğitimi derslerinin düzenlenmesinde de 1998 Programında olduğu gibi temel yanlışlıklar yapılmıştır. Özellikle Türk dilinin temel dersleri olan Türk Dili Tarihi, Eski Türkçe, Orta Türkçe, Eski Anadolu Türkçesi derslerine hiç yer verilmemesi, Türkçe öğretmenin donanımında telâfi edilemez eksikliğe yol açmaktadır. Türk dilinin tarihsel derinliğini ve zenginliğini kavrayamayan bir Türkçe öğretmeninden alanındaki eğitim öğretim görevini hakkıyla yerine getirmesi beklenemez.

Her iki programda da Osmanlı Türkçesi dersi bir kültür çeşnisi olarak yer almaktadır. Bu dersin mevcut hâliyle varlığı veya yokluğu bir değer ifade etmemektedir; en az dört yarıyıl okutulmalıdır.

Türkçe öğretmeni adaylarının öğrencilerine yazma becerisi kazandırabilmeleri için öncelikle kendi yazma becerilerinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Öğrenim hayatında iki sayfa gezi yazısı yazma tecrübesi edinmemiş bir öğretmenin, öğrencilerinden gezi yazısı yazmalarını istemesi doğru değildir. Bu nedenle, yazılı anlatım derslerinin mutlaka uygulamalı olması gerekmektedir.

Türkçe öğretmeni yetiştirme programlarının burada sözü edilen eksiklik ve yanlışlıkları, Türk dilinin geleceğini son derece olumsuz etkileyecek türdendir. 2005 Türkçe Öğretmenliği Lisans Programının alan ve alan eğitimi uzmanları tarafından yeniden gözden geçirilerek biçimlendirilmesi Türk dili adına zorunlu bir görev olmalıdır.

Turkish Studies

KAYNAKÇA

- ATASOY, Basri (2005), Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu Sonuç Raporu, 24 Ekim 2005.
- CEMİLOĞLU, Mustafa (2005), **Yeniden Yapılandırma Çerçevesinde Türkçe Programı ve Uludağ Üniversitesi**, Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu 22-24 Eylül 2005, Gazi Üniversitesi Yay., Ankara.
- ÇİFÇİ, Musa (2005), **Yeniden Yapılandırmada Türkçe Öğretim Programı**, Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu 22-24 Eylül 2005, Gazi Üniversitesi Yay., Ankara.
- DEVELİ, Hayati (2006), **Osmanlı'nın Dili**, 3F Yayınevi, İstanbul.
- GÜZEL, Abdurrahman (2005), **Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Dört Yıllık Lisans Programı**, Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu 22-24 Eylül 2005, Gazi Üniversitesi Yay., Ankara.
- KAVAK, Yüksel, AYDIN, Ayhan, AKBABA ALTUN (2007), Sadegül, **Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007) (Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi)**, Yükseköğretim Kurulu Yayını 2007-5, Ankara.
- ÖZBAY, Murat (2005), **Türkçe Eğitimi Bölümleri İçin Lisans Programı Önerisi**, Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu 22-24 Eylül 2005, Gazi Üniversitesi Yay., Ankara.
- ÖZKAN, Mustafa (2000), **Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi**, Filiz Kitabevi, İstanbul.